

MNM-COACHING

voor slimme kinderen die vastlopen

Hoogbegaafdheid

Tips over het herkennen van een hoogbegaafde.
Ook als het niet zo voor de hand ligt.

Het verhaal van Mark

Inhoud	1
Inleiding	2
Ontwikkelingsvoorsprong bij jonge kinderen	5
Kenmerken hoogbegaafdheid	7
Valkuilen	10
Misdiagnoses	14
- Dyslexie	
Onderpresteren	17
- De aangepaste succesvolle leerling	
- De onderduikende leerling	
- De risicoleerling	
- De uitdagende creatieve leerling	
- De dubbel bijzondere leerling	
- De zelfsturende autonome leerling	
Nawoord	23

Inleiding

Het verhaal van Mark

*“Het is helemaal niet zo makkelijk
als je hoofd zoveel kan.”*

En dat het niet makkelijk is als je hoofd zoveel kan, ondervind ik zelf nog dagelijks. Omdat ik er zelf pas op mijn 40^e achter kwam dat ik hoogbegaafd ben, heb ik nooit de hulp gehad die ik net als iedere hoogbegaafde goed had kunnen gebruiken. Mijn dochter is ook hoogbegaafd en mijn zoon is vermoedelijk hoogbegaafd, hij kan het alleen nog niet laten zien omdat hij dusdanig anders denkt en leert dat hij grote problemen heeft met lezen, spellen en automatiseren.

Omdat ik als moeder vaak niet gehoord werd door leerkrachten op het moment dat ik aangaf het vermoeden te hebben van hoogbegaafdheid, niet door onwil of onkunde maar door

onwetendheid, ben ik mij gaan specialiseren op het gebied van hoogbegaafdheid en leerproblemen.

Doordat ik nog veel te vaak opmerkingen hoor als: “Hij/zij hoogbegaafd, laat me niet lachen” “Hij/zij hoogbegaafd, nou hij/zij weet echt niet alles” “Mijn kind is best slim, maar hoogbegaafd dat denk ik niet hoor” heb ik besloten een e-book te schrijven.

In dit e-book heb ik het verhaal van Mark opgeschreven. Een hoogbegaafde jongen, die niet gezien werd en daardoor behoorlijk in de problemen kwam.

Tussen de hoofdstukken van het verhaal door, heb ik informatie toegevoegd die samenhangt met de gebeurtenissen in het verhaal. Deze informatie is in mijn ogen belangrijk bij het herkennen van een hoogbegaafd kind.

Er wordt te vaak een uitspraak gedaan over wel of niet hoogbegaafd zijn, terwijl er eigenlijk nog niet voldoende kennis is op gedaan op het gebied van hoogbegaafdheid. Met dit boek hoop ik deze mensen op een beknopte manier meer informatie te geven.

“Als je wilt dat er iets verandert, zal je zelf iets moeten veranderen”

Hoogbegaafdheid

Na het lezen van de hiernavolgende informatie kun jij eventuele hoogbegaafdheid herkennen. Het betreft hier compacte informatie. Deze informatie is niet geschikt om zelf een conclusie te trekken. Er kan slechts een vermoeden worden uitgesproken. Bij herkenning van hoogbegaafdheid is het raadzaam om hulp in te schakelen.

Belangrijk is dat het hoogbegaafde kind zich gezien en gesteund weet door het gezin, school en peers/vrienden. Het liefst al op jonge leeftijd.

Hoogbegaafdheid gaat verder dan het hebben van een hoog IQ.

Mark als jong kind

Hoofdstuk 1

“Weet je? Het is helemaal niet zo makkelijk als je hoofd zoveel kan. Ik heb opnieuw moeten leren rekenen, terwijl mijn hoofd het antwoord allang wist, ik wist alleen niet hoe mijn hoofd aan dat antwoord kwam.” “De tafels leren was ook al zo’n gedoe. Nu heb ik mijn trucje, waardoor ik alsnog heel snel het antwoord weet.” “Gelukkig weet ik nu wel dat het komt omdat mijn brein anders werkt, maar dat maakt het nog steeds niet altijd even makkelijk.” Zo vertelde de dertienjarige Mark.

Mark weet nu iets meer dan één jaar dat hij hoogbegaafd is. Hij heeft zich altijd anders gevoeld. En anders is iets wat hij helemaal niet wil zijn. Het is voor hem alleen wel een feit.

Ik neem jullie mee in het verhaal van Mark.

Mijn ouders vertelden mij dat ik als baby altijd heel alert was. Ik volgde met mijn ogen de mensen om me heen en was er graag bij. Slapen deed ik niet veel. Ik deed alles snel; omdraaien, zitten, kruipen, lopen. Allemaal al voor mijn eerste verjaardag. Praten deed ik al snel in volzinnen.

Op de peuterspeelzaal hielp ik de juffen en de andere kinderen graag. De juffen vonden mij lief, vriendelijk en vlot van begrip. Ik kon alleen niet wachten tot ik aan de basisschool mocht beginnen.

Toen ik 3 was begon ik mij ook te interesseren voor muziek. Ik herkende artiesten bij verschillende nummers en gaf duidelijk mijn voorkeur aan. Ik vond de muziek van Nick en Simon superleuk.

In groep 1 van de basisschool zat ik in een gemengde klas met kinderen uit groep 2. Ik trok meer op met de kinderen van groep 2 en de opdrachten van groep 2 vond ik leuker. Deze opdrachten waren makkelijk voor mij.

Aan het einde van het jaar kregen mijn ouders het advies om mij een groep over te laten slaan. De juf gaf aan dat het kindermishandeling zou zijn om mij nog een jaar te laten kleuteren. Mijn ouders namen het advies van mijn lerares aan en lieten mij starten in groep 3. Mijn ouders hadden toen nog niet in de gaten dat het versnellen te maken had met hoogbegaafdheid.

Ontwikkelingsvoorsprong bij jonge kinderen

De ouders van Mark konden nog niet weten dat het met hoogbegaafdheid te maken had. Er wordt bij deze jonge kinderen gesproken over ontwikkelingsvoorsprong.

Door goed te kijken naar het jonge kind en te luisteren naar de ouders kun je wel kenmerken van hoogbegaafdheid herkennen.

Hieronder een opsomming van punten waaraan je een kleuter met ontwikkelingsvoorsprong (vermoedelijk hoogbegaafd) kunt herkennen:

Algemene ontwikkeling

- In het geval van Mark de interesse in verschillende muzieksoorten en het herkennen van de stemmen.

Verbaal sterk

- Mark begon al snel te praten in volzinnen.

Gevorderde observatievaardigheden

- Mark liet dit zien door ongevraagd de juffen en andere kinderen te helpen. Hij had het al gezien voordat de ander er over nadacht om hulp te vragen

Ongebruikelijke nieuwsgierigheid

- Als baby was Mark al heel alert, volgde alles en iedereen. Doordat hij nieuwsgierig was naar de wereld, wilde hij zichzelf snel verplaatsen. Toen Mark 10 maanden was, kreeg zijn moeder hem al met geen mogelijkheid meer in de box

Bijzonder goed geheugen

- Een voorbeeld hiervan is de herkenning van artiesten in verschillende nummers. Mark onthield het stemgeluid en de manier van zingen. Hierdoor wist hij dan of hij de artiest al eens eerder had gehoord.

Begrijpen van complexe concepten

- Mark kon in groep 1 de opdrachten van groep 2 meemaken. Hij liet zien en gaf aan dat deze opdrachten eigenlijk al te makkelijk waren voor hem.

Ongeduld met eigen beperkingen

- Het draaien ging niet zonder slag of stoot. Mark kon al snel op zijn buik draaien, maar het terugdraaien koste hem wat moeite. Dit heeft de moeder van Mark geweten. Hij werd boos en begon te huilen als het hem niet lukte, maar hij wist niet van opgeven.

Ongebruikelijke concentratie

- Hier in het verhaal nog niet genoemd. Maar toen Mark 2 was nam zijn moeder hem mee naar een show van kabouter Plop. Mark heeft anderhalf uur in volle concentratie op het puntje van zijn stoel gezeten.

Ongebruikelijke oplossingen

- Bij het helpen van zijn juffen, kwam Mark regelmatig met oplossingen waar zijn juffen nog niet aan gedacht hadden. Al jong had hij voor alles wel een bijzondere oplossing.

Je hebt ook hoogbegaafde kinderen, waarbij het lijkt alsof alles juist veel trager gaat. De echte perfectionisten. Zij hebben van baby af aan vergevorderde observatievaardigheden. Ze proberen iets één keer, lukt het niet dan gaan ze anderen observeren of het in hun hoofd net zo vaak doen tot ze zeker weten dat hen de volgende keer wel lukt. Hierdoor slaan ze normale stappen volledig over. Van zitten naar lopen, van 3 woorden naar volzinnen en direct wegfietsen zonder zijwielen. Deze kinderen moet je extra goed in de gaten houden en in hun eigen tempo laten werken bij alles wat nieuw voor hen is.

Naast de kenmerken bij baby's, peuters en kleuters wil ik met jullie de algemene kenmerken van hoogbegaafden delen.

Kenmerken hoogbegaafdheid

Hoog IQ (130 of hoger)

- Het meest bekende kenmerk, maar let op! Dit komt bij een hoogbegaafde niet altijd uit de test.

Creatief (in doen en/of denken)

- Meerdere oplossingen voor problemen of antwoorden op vragen aandragen

Doorzettingsvermogen

- Interesse of inzien van nut is hierbij noodzakelijk

Brede interesse

- Bijna alles is (mateloos) interessant

Grote leerhonger

- Veel leren op diverse gebieden, niet alleen schoolse vakken

Sociaal

- Is graag onder de mensen, maar heeft het moeilijk als diepgang ontbreekt.

Doorvrager

- Stelt veel waarom vragen, komt over als betweterig

Goed geheugen

- Heeft weinig herhaling nodig, zeker als de interesse gewekt is

Hoog leertempo

- Kan snel en effectief veel informatie tot zich nemen

Open minded

- Denkt en zoekt oplossingen buiten de bestaande kaders

Geestelijk vroegrijp

- Al op jonge leeftijd (kleuter) bezig met grote levensvragen

Sterk rechtvaardigheidsgevoel

- Wanneer henzelf of een ander onrecht aangedaan wordt heftig reageren.

Perfectionistisch

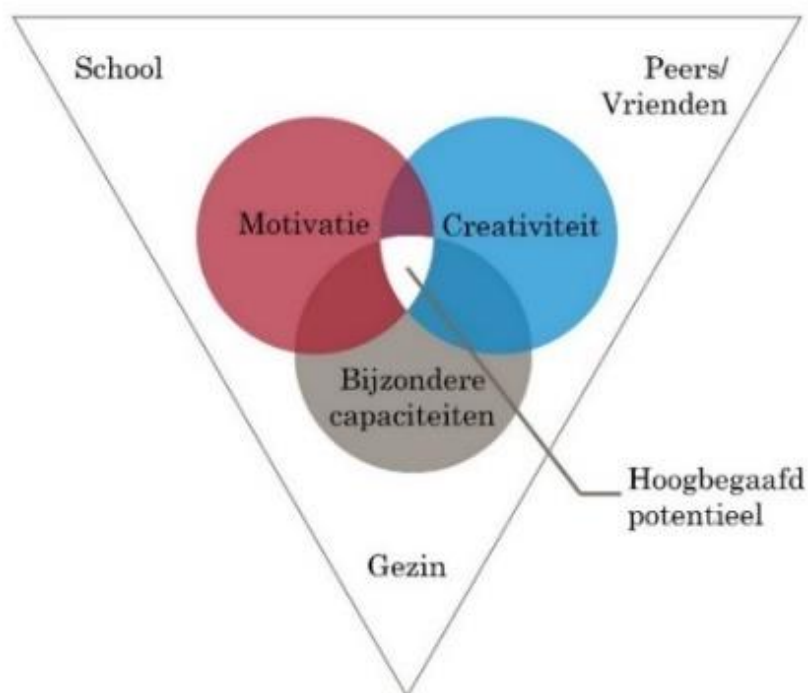
- Goed is absoluut niet goed genoeg

In staat tot zelfreflectie

- Kan goed zien wat de eigen bijdrage is in een bepaalde situatie

Hoogsensitiviteit

- Heeft een rijke gevoelswereld, neemt veel prikkels tot zich, is fantasierijk en denkt beeldend. De zintuigen zijn erg goed ontwikkeld.

Meerfactorenmodel van Mönks

Door een verhuizing begon ik aan groep 3 op een nieuwe school. Nu moest ik én nieuwe vrienden maken én beginnen met het leren van lezen, taal en rekenen. Hierdoor kwam ik in extra instructiegroepjes terecht. Dat vond ik verschrikkelijk. Het zorgde ervoor dat ik extra opviel. En dat is zo niet tof. Ik vond dat ik het best zelf wel kon. Het voelde voor mij alsof ik de kans niet kreeg om eerst eens te wennen aan de nieuwe situatie en mezelf te bewijzen.

In groep 4 moest ik nogmaals beginnen met wennen aan een andere samenstelling van de klas. Mijn vrienden, de kinderen die minder instructie nodig hadden, werden overgeplaatst naar een andere klas.

Het irriteerde mij nu nog meer dat ik in die saaie instructiegroepjes moest zitten. Er werd zoveel herhaald, iets wat ervoor zorgde dat ik veel eerder afdwaalde met mijn gedachten en daardoor minder goed oplette.

In groep 5 waren de instructiegroepjes gelukkig niet meer nodig. Ik kon met alle klasgenoten wel goed overweg, maar vond niet een echte aansluiting bij ze. Mijn klasgenoten werkten graag samen met mij. Ze wisten dan zeker dat het werk goed en op tijd af zou zijn en dat er tussendoor ook ruimte was voor grapjes.

Ik had inmiddels wel begrepen dat ik de grote levensvragen beter voor thuis kon bewaren. De opgebouwde frustratie bewaarde ik ook voor thuis. Dit zorgde voor ruzies thuis met flink wat vuurwerk.

Tijdens 10 minuten gesprekken kregen mijn ouders steeds te horen dat de leerkrachten wel 30 Markten in de klas wilden hebben. Thuis was ik helemaal niet zo leuk en wisten mijn ouders zich soms geen raad met de explosieve woede-uitbarstingen en onverwachtse stemmingswisselingen.

Valkuilen

Als ouders kan het enorm pittig zijn om je kind op de juiste manier te begeleiden en bereiken. Het is lastig te begrijpen waar de frustratie vandaan komt. In het boek van Tessa Kieboom werd ik getriggerd door de onderstaande valkuilen waar hoogbegaafden mee te maken krijgen dankzij hun intense manier van leren, denken en leven.

Zichzelf als de norm zien

- Denken dat anderen hetzelfde kunnen en denken als zichzelf

Denken dat alles vanzelf gaat

- Niet weten en leren dat iets bereiken tijd kost

Communicatieve problemen

- Te snel en direct communiceren en stappen overslaan in een uitleg die een ander wel nodig heeft

Comfortzone niet verlaten

- Uit onzekerheid nieuwe uitdagingen uit de weg gaan

Faalangst ontwikkelen

- Een fout triggert niet om het beter te doen, maar zorgt voor angst.

Een lege toolbox hebben

- Geen noodzaak hebben tot het ontwikkelen van leervaardigheden

Een mismatch met de omgeving ervaren

- Door een mismatch op intelligentieniveau en betrouwbaarheid niet tot presteren komen.

Overpresteren

- Te veel tijd besteden aan iets om te streven naar perfectie en daardoor in de problemen komen.

Weerstand

- Bij onbegrip, onrecht, het nut er niet van inzien, onkunde of onverantwoordelijkheid van een ander boos worden.

Problemen met sociale omgang

- Het ontlopen van sociale contacten en gelegenheden omdat diepgang in gesprekken daar ontbreekt.

Anders zijn

- Vragen, zorgen, mogelijkheden of oplossing worden niet goed begrepen door een ander.

Bron: Tessa Kieboom.

Mark in groep 6,7 en 8

Hoofdstuk 3

In groep 6 en 7 ging het niet veel anders. De stijgende lijn in mijn cijfers bleef. Ik begon me steeds beter aan te passen aan de manier van leren die bij school hoort. Ik had me inmiddels voldoende trucjes eigen gemaakt om hoge cijfers te halen, zodat het niet opviel dat ik de manier die ik op school aangeleerd kreeg niet fijn vond werken.

De uitslagen van de Cito-toetsen vielen alleen tegen. Er zat een groot verschil tussen mijn cijfers en de scores van de Cito-toets. Op de vraag hoe het kwam dat hier zo'n groot verschil te zien was kregen mijn ouders te horen dat zij zich hier niet druk over moesten maken. De Cito resultaten zouden niet meegenomen worden bij de advisering voor het voortgezet onderwijs.

Het was deze leerkracht wel opgevallen dat ik wat meer moeite heb met lezen, spelling en automatisering van de tafels. Zijn vermoeden was dat ik een lichte vorm van dyslexie zou kunnen hebben. Het kon echter niet via school getest worden, want daarvoor waren mijn scores te goed. Dat het minder goed lezen en spellen een gevolg was van dagdromen tijdens de leesmomenten en de boekenlegger een paar bladzijden verleggen had de leerkracht gelukkig niet door.

De juffen van groep 8 zagen mij al evenmin. Ze hadden geen idee van wat ik allemaal kon. Het enige wat ze zagen was dat ik een goede invloed had op de probleemkinderen in de klas. Dus in plaats van zitten naast iemand waar ik mee kon levelen zat ik altijd naast iemand die niet naast de andere kinderen kon zitten. Echt niet leuk.

Ik was al naar opendagen geweest en had mijn zinnen gezet op tweetalig onderwijs op HAVO/VWO niveau. Ik kon niet wachten om daar te beginnen. Van mijn juffen kreeg ik echter een VMBO TL advies. Hier begrepen mijn ouders en ik helemaal niets van. Ik haalde alleen maar negens en tienen...

Mijn juffen gaven aan dat ik volgens de Cito een hoger niveau niet aan zou kunnen. Mijn ouders waren met stomheid geslagen. De resultaten van de Cito toetsen zouden niet meegenomen worden in het advies en nu bleek dat het enige te zijn wat meegenomen werd.

Na meerdere discussies en een gesprek van mijn ouders met de directie, juffen en intern begeleider kreeg ik nog een laatste kans om te bewijzen dat ik een hoger niveau aan zou kunnen. Als ik op de laatste Cito een HAVO-score zou halen, dan kreeg ik alsnog een havoadvies van mijn juffen. Op de vraag wat ik zou moeten doen om hier verbetering in te krijgen had niemand een antwoord. Dat moesten mijn ouders maar uitzoeken.

Mijn moeder luchtte haar hart bij een vriendin. Deze gaf haar de tip om de antwoorden van de meerkeuze vragen af te dekken en de vragen uit het hoofd te beantwoorden. Toen kon ik het veel beter en sneller. Ik haalde op mijn laatste Cito op één punt na een HAVO/VWO advies. Een ruim havoadvies en daarmee eindelijk toestemming om naar die leuke school te gaan.

Basisschooladvies	aanvullend onderzoek	overleg met basisschool	automatisch toelaatbaar
praktijkonderwijs	cito-score telt niet		
vmbo met lwoo	cito-score telt niet		
vmbo-basis	514 en lager	515 t/m 520	521 en hoger
vmbo-basis/kader	517 en lager	518 t/m 522	523 en hoger
vmbo-kader	520 en lager	521 t/m 528	529 en hoger
vmbo-gemengd	526 en lager	527 t/m 533	534 en hoger
vmbo-theoretisch	526 en lager	527 t/m 533	534 en hoger
vmbo-theoretisch / havo	528 en lager	529 t/m 535	536 en hoger
havo	531 en lager	532 t/m 537	538 en hoger
havo / vwo	535 en lager	536 t/m 540	541 en hoger
vwo	539 en lager	540 t/m 544	545 en hoger
kopklas	cito-score telt niet		

Misdiagnoses

In het verhaal van Mark lees je dat er gegist wordt naar wat er aan de hand kan zijn: dyslexie een verknalde Cito-toets, automatiseringsproblemen, etc. Zo wordt er ook vaak gesproken over afleidbaarheid, een vorm van ADHD of autisme. Hierdoor heb je al snel een misdiagnose te pakken. Die misdiagnoses zorgen er dan voor dat de hoogbegaafdheid wordt gemaskeerd.

Gemiddeld zit er in iedere klas 1 hoogbegaafde leerling. Toch zijn er leerkrachten die zeggen in 25 jaar nog nooit een hoogbegaafde in hun klas gehad te hebben.

Ik ga nu niet verder in op alle misdiagnoses, wel wil ik dyslexie hier nog iets verder toelichten. Omdat dit een veel gestelde misdiagnose is bij kinderen die een andere manier van leren hebben.

Dyslexie

Veel creatief hoogbegaafden (gevoelsdenkers en beelddenkers) hebben een andere manier van leren. Zij geven de voorkeur aan hun rechterhersenhelft bij het denken, leren en leven. Op school wordt de lesstof aangeboden voor kinderen die de voorkeur geven aan hun linkerhersenhelft.

Creatief hoogbegaafden zijn vaak creatief genoeg om met behulp van eigen bedachte trucjes een heel eind te komen. Echter vroeg of laat gaat er een leerkracht opmerken dat het lezen niet zo vlot loopt, dat er foutjes sluipen in complexe rekensommen omdat ze trucje op trucje moeten stapelen.

Sommige creatief hoogbegaafden ondervinden direct al zware leerproblemen omdat ze dusdanig op basis van gevoel en beelden leren dat de lesstof op school hun alleen maar in de war brengt. Kinderen die observerend leren, zoals omschreven op pagina 6, lopen ook nog eens het gevaar dat zij bij kinderen observeren die tegenover hun zitten, waardoor ze een b voor een d, p of q aanzien. Iets wat vaak gezien wordt als een typisch kenmerk van dyslexie.

Hoogbegaafde kinderen zijn heel gevoelig, naast dat ze de lat voor zichzelf erg hoog hebben liggen. Als ze leerproblemen ondervinden doordat de lesstof op een verkeerde manier wordt aangeboden, voelen ze dit als falen. Ze raken gefrustreerd waardoor ze of in zichzelf keren of erg slecht gedrag gaan laten zien.

Meer informatie hierover kun je aanvragen op www.mnm-coaching.nl/leerproblemen.

Ik begon vol enthousiasme en toewijding aan mijn nieuwe school. Dit moest mijn jaar worden, ik had er zo veel zin in. Eindelijk uitdaging en een kans op echte vrienden in de klas. Het was wel een hele grote school met veel prikkels.

Ik hoorde in mijn hoofd nog steeds de stemmen van mijn juffen, die mij zeiden dat ik het niveau niet aan zou kunnen, dus werkte ik extra hard. Mijn ouders hoefde mij niet te zeggen dat ik aan mijn huiswerk moest beginnen. Ik deed mijn huiswerk uit mezelf, urenlang. Toch kreeg ik de ene na de andere onvoldoende terug. Ik kreeg black-outs tijdens de toetsen en vond school echt niet meer leuk. Ik dacht, hebben de juffen het dan toch goed gezien?

De grootte van de school, de grootte van de klas en het falen zorgden ervoor dat ik totaal overprikkeld raakte. Ik werd door angst overspoeld en kon alleen nog maar schreeuwen en gillen dat ik niet meer naar school durfde en wilde gaan.

Ik had 6 weken nodig om weer een beetje bij te komen. Mijn ouders hadden al een tijd het vermoeden dat ik hoogbegaafd zou kunnen zijn. Nu hadden ze eindelijk de financiële middelen om mij te laten testen. De test bevestigde de vermoedens van mijn ouders. Ik ben creatief hoogbegaafd. Ik moest wel even wennen aan het idee.

Gewapend met het advies en enkele tips van de psycholoog hebben mijn ouders overlegd om het schooljaar aangepast, zonder cijfers en druk af te maken. Om daarna opnieuw te starten op een kleinere school, met minder klasgenoten. Door de uitslag van de test en mijn bereidheid om opnieuw in het 1^e jaar te beginnen ging de school hiermee akkoord. Zo kon mijn zelfvertrouwen weer langzaam groeien. Daarnaast gaf dit mij de tijd om mezelf beter te leren kennen en mezelf te accepteren zoals ik ben.

Onderpresteren

Uit de test bleek dat Mark creatief hoogbegaafd is. Dit doet vermoeden dat er meerdere typen van hoogbegaafdheid zijn. Tijdens mijn studie leerde ik dat er verschillende soorten onderpresteerders zijn. Door onderpresteren werd de hoogbegaafdheid bij Mark niet eerder opgemerkt.

Onderpresterende leerlingen vind je binnen alle intelligentie gebieden. Bij hoogbegaafdheid is onderpresteren echter vaker aan de orde dan bij gemiddelde of minder intelligente leerlingen. Onderpresteren is een van de grootste oorzaken van het niet (h)erkennen van de hoogbegaafdheid. Daarnaast is het niet anders willen zijn een hele goede reden om de mogelijkheid tot aanpassen in te zetten en te gaan onderpresteren.

Het onderpresteren kan zorgen voor mentaal en fysiek ongemak. Enkele voorbeelden hiervan zijn:

- misselijkheid
- hoofdpijn
- buikpijn
- frustratie
- agressie
- depressie
- burn-out
- bore-out

Hoogbegaafde leerlingen moeten worden aangemoedigd om op hun eigen niveau te gaan werken, risico's te durven nemen en zichzelf te accepteren. Als ze zich daarnaast gesteund weten door het gezin, de school en peers/vrienden kan de hoogbegaafde leerling een zelfsturende autonome leerling worden.

Hierna zullen de verschillende soorten onderpresteerders worden beschreven in kenmerken.

De aangepaste succesvolle leerling

Hier is sprake van relatief onderpresteren. De leerling levert goede schoolprestaties maar presteert niet naar eigen kunnen.

Gedragsskenmerken:

- presteert goed / haalt goede cijfers
- goed academisch zelfbeeld
- stelt zichzelf afhankelijk op
- zoekt bevestiging / goedkeuring van de leerkracht
- perfectionistisch
- angst voor falen / vermijdt risico
- extrinsieke motivatie
- consument van kennis

De uitdagende creatieve leerling

Komt creatief uit de hoek met bijzondere oplossingen, maar staat ook heel kritisch in de wereld. Stelt regels ter discussie en neemt niet zomaar iets aan. Inconsistent in werkwijze en gedrag waardoor er wisselende resultaten behaald worden.

Gedragsskenmerken:

- creatief
- houdt van discussie
- is erg volhoudend in interessegebieden (passies)
- laat impulsief gedrag zien
- vertoont inconsistente werkwijzen
- slechte zelfcontrole
- stemmingswisselingen
- daagt de leerkracht uit en corrigeert de leerkracht
- stelt regels ter discussie
- eerlijk en direct
- komt op voor eigen overtuigingen
- competitief

De onderduikende leerling

Doet alles aan om niet herkend te worden als begaafde leerling en ondermijnt hierdoor het belang van de eigen ontwikkeling. Sociale acceptatie is belangrijk, hierdoor is er geen behoefte aan een uitzonderingspositie. Heeft moeite een plek binnen een groep te vinden en wisselt daarom vaak van vrienden.

Gedragsskenmerken:

- ziet de begaafdheid niet als waardevol, ontkent de begaafdheid
- valt uit bij deelname aan verrijgingsprogramma's
- wijst uitdagingen af
- wil geen uitzonderingspositie
- wil geen ander werk doen dan andere leerlingen
- zoekt sociale acceptatie
- verandert geregeld van vriendschappen / peergroep
- heeft vrijwel geen band met de leerkracht / groep

De risicoleerling

Is niet meer gemotiveerd voor schoolse taken en zoekt buitenschoolse activiteiten voor uitdaging. Spijbelt vaak en is inconsistent. Hierdoor worden er lagere prestaties neergezet. Daarnaast is er sprake van een laag zelfbeeld dat zich uit in verwaarlozing, isolatie en kritisch ten opzichte van iedereen (ook zichzelf).

Gedragsskenmerken:

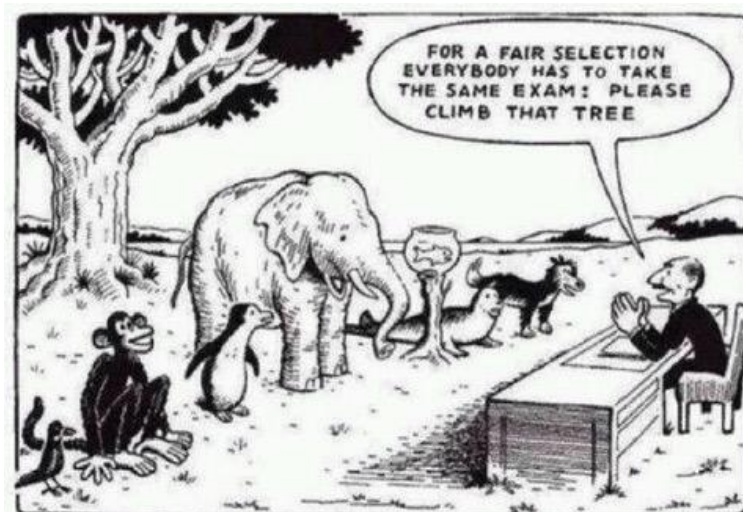
- maakt taken niet af / werkt inconsistent
- zoekt buitenschoolse afleiding (thrill seeking)
- laag zelfbeeld
- voelt zich niet geaccepteerd
- bekritiseert zichzelf en anderen
- verstoort, reageert af / defensief
- creatief
- presteert gemiddeld of minder
- verzet zich tegen autoriteit

De dubbel bijzondere leerling

Heeft naast hoogbegaafdheid ook een leer- en/of gedragsprobleem. Begaafdheidskenmerken worden onvoldoende herkend waardoor er inadequaat ondersteund wordt in de ontwikkeling.

Gedragskenmerken:

- aangeleerde hulpeloosheid
- werkt inconsistent
- presteert gemiddeld of minder
- verstoort / reageert af
- sneller ontmoedigd
- laag academisch zelfbeeld
- denkt in concepten / ideeën / beelden of vanuit gevoel
- gedragsproblemen
- chaotisch
- (relatief) trage informatie verwerking / andere manier van leren
- goed probleemoplossend vermogen

Our Education System

"Everybody is a genius. But if you judge a fish by its ability to climb a tree, it will live its whole life believing that it is stupid."

- Albert Einstein

De zelfsturende autonome leerling

Heeft schoolresultaten die passen bij de capaciteit. Werkt zelfstandig en ontwikkelt eigen doelen. Durft risico te nemen en leert van fouten. Is geen onderpresteerder. Heeft desondanks meer ondersteuning nodig om niet in onderpresteren te vervallen.

Gedragsskenmerken:

- heeft schoolresultaten die passen bij de capaciteiten
- werkt zonder behoefte aan bevestiging (zelfstandig)
- toont goede sociale vaardigheden
- ontwikkelt eigen doelen
- kan doelgericht werken
- neemt risico's
- leert van fouten
- werkt enthousiast aan passies
- creatief
- komt op voor eigen opvattingen
- goed zelfregulerend vermogen
- veerkrachtig / flexibel
- reproduceert kennis
- beschikt over zelfinzicht
- accepteert zichzelf
- intrinsiek gemotiveerd

Bron: Betts en Neihart (vertaling Dams)

Nu zit ik met veel plezier op de nieuwe school. Ik word gezien en door mijn leerkrachten op een volwassen manier behandeld. De kleine school met minder prikkels doet me goed. Het lestempo ligt een stuk hoger. Ik heb aansluiting bij mijn klasgenoten en krijg steeds meer plezier in school. Ik haalde geweldige cijfers. Ik wilde er echt weer voor gaan. Hierdoor mocht ik het 2^e jaar starten in een klas waar de verwachting is dat de leerlingen verder zullen gaan op vwo-niveau.

Ik zit nu in het 2^e jaar. Ik moet er best wel veel voor doen, maar er blijft genoeg tijd over voor leuke dingen. Ik heb heel veel vrienden en heb zowel op school als buiten school veel contact met hen. Met de meeste leerkrachten kan ik goed overweg. Wanneer dat niet zo is kun je dat direct terugzien in mijn cijfers. Ik kan er niets aan doen, ik kan me gewoon niet concentreren op dat vak als de leerkracht niet leuk is en dan vind ik het ook minder interessant.

Ik ga eindelijk met plezier naar school. De lesstof is nog steeds saai, maar dat vind ik niet meer zo erg. "School hoort nu eenmaal gewoon saai te zijn."

Nawoord

Hoogbegaafdheid houdt dus meer in dan het hebben van een hoog IQ. Of zoals Mark zegt: “Het is helemaal niet zo makkelijk als je hoofd zoveel kan.” Zeker niet als anderen niet zien wat je allemaal in huis hebt en jijzelf je er ook nog niet helemaal bewust van bent.

Ik hoop dat ik jou met dit e-book nieuwe inzichten heb kunnen geven. Dat je mede dankzij deze informatie samen met mij de nog niet ontdekte hoogbegaafde kinderen zult herkennen. Zodat ze begrepen en geholpen worden en verder kunnen als goed begeleide zelfsturende autonome leerlingen. Als we samen kunnen bereiken dat deze kinderen gelukkig zijn met wie ze zijn en met plezier naar school toe gaan, dan zou dat geweldig zijn!

Nogmaals deze informatie is niet geschikt om zelf een conclusie te kunnen trekken of diagnose te stellen. Heb je nog vragen over je eigen kind of herken je iemand in je omgeving die hulp op dit gebied kan gebruiken? Laat het mij weten. Ik help jullie graag op weg.

Lieve groet,
Manon Hornman

Manon Hornman

 www.mnm-coaching.nl

 manon@nmn-coaching.nl

 06-466607461